

بسمه تعالی

" افزایش کارآمدی شوراهای اسلامی استانی "

طرح
لايه

که در جلسه علنی شماره (۱۶۵) روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۰۷ اعلام وصول گردیده است جهت بررسی به کمیسیونهایی که ذیلاً به عنوان کمیسیون اصلی و فرعی مشخص گردیده است ارجاع می شود:

نحوه بررسی: (يك شورى) شماره ثبت : (۴۰۵) شماره ترتیب چاپ : (۹۹۴)

ردیف	عنوان کمیسیونهای تخصصی	اصلی	فرعی	مواد مورد بررسی در کمیسیون فرعی
۱	آموزش و تحقیقات			
۲	اجتماعی			
۳	اقتصادی			
۴	امنیت ملی و سیاست خارجی			
۵	انرژی			
۶	برنامه و بودجه و محاسبات			
۷	بهداشت و درمان			
۸	شوراها و امور داخلی کشور			
۹	صنایع و معادن			
۱۰	عمران			
۱۱	فرهنگی			
۱۲	قضائی و حقوقی			
۱۳	کشاورزی، آب و منابع طبیعی			
عنوان کمیسیونهای خاص و ویژه				
خ - ۱	تدوین آیین نامه داخلی مجلس			
خ - ۲	اصل نودم (۹۰) قانون اساسی			
۳	ویژه			

پیشنهاد اداره قوانین	اصلی	فرعی	مشترك
پیشنهاد اداره كل قوانین	اصلی	فرعی	مشترك

از طرف رئیس مجلس شورای اسلامی (دوره هشتم)

مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین

این طرح در جلسه علنی ۱۶۵ مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۷
اعلام وصول و در دفتر طرح ها و لوایح دبیرخانه اداره کل فاس
به شماره ثبت ۴۰۵ و شماره ترتیب جاری ۹۹۳
درج گردید

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

طرح

طرح افزایش کارآمدی شوراهای اسلامی استانها

عنوان:

لیست
مجلس شورای اسلامی
۱۳۸۸/۱۱/۷

تذکره: اعلام وصول طرح پس از تکمیل صفحه آخر و در صورت عدم
مغایرت آن با مواد (۱۳۰)، (۱۳۳)، (۱۴۱)، (۱۴۳) و (۲۱۵) انجام
خواهد شد.

اصلاح قانون برنامه توسعه در ضمن لایحه بودجه و دیگر طرح‌ها و لوایح با رأی دو سوم نمایندگان حاضر پذیرفته می‌شود. هرگونه اصلاح نیز با رأی دو سوم نمایندگان معتبر خواهد بود.^۲

بسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، طرح ذیل که به امضاء ..... نفر از نمایندگان رسیده است جهت طی مراحل تصویب تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد):

مطابق قانون اساسی، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، نماینده کل کشور محسوب شده و مجلس نیز به قانونگذاری برای کل کشور می‌پردازد و هر نماینده حق اظهارنظر در مورد تمام مسائل کشور را دارد. با این حال، در عمل مراجعات متعدد و مکرر شهروندان و مسئولان حوزه‌های انتخابیه به نمایندگان، در مورد امور و مشکلات هر حوزه انتخابیه، وقت فراوانی را از نمایندگان به خود اختصاص داده و آنها را از انجام بخش عمده‌ای از تکالیف و وظایف ملی باز می‌دارد. این واقعیت نوعاً موجب تضعیف وصف «ملی بودن» سمت نمایندگی شده است.

از طرفی، اگرچه امروزه وجود احزاب سیاسی به مثابه یکی از مهمترین ابزارهای سازماندهی مجالس قانونگذاری و حلقه ارتباطی شهروندان با قدرت سیاسی محسوب می‌شود، اما کم‌توجهی به نقش و جایگاه این پدیده سیاسی مهم در نظام حقوقی ایران، در نقص و ضعف کارآمدی مجلس شورای اسلامی مؤثر بوده است. این در حالی است که از طریق اصلاح و تکمیل قانون جاری احزاب در جهت تقویت ساختار و تشکیلات، افزایش وظایف و اختیارات و گسترش امکان رقابت حزبی و گروهی، از یک‌سو، افراد داوطلب نمایندگی برای تضمین کسب موفقیت در انتخابات، متمایل به رقابت در قالب عضویت احزاب و گروه‌های سیاسی می‌شوند و از سوی دیگر، احزاب و گروه‌های سیاسی نیز برای نیل به موفقیت افزون‌تر در فرآیند انتخابات، در پی جذب هرچه بیشتر متخصصان و نخبگان امور برمی‌آیند. در چنین حالتی، ضمن ایجاد زمینه ارتقای کیفی انتخابات در قالب تضارب افکار و اندیشه‌ها، با لحاظ محدودیت امکان انتخاب، صرفاً داوطلبانی به موفقیت دست خواهند یافت که از سوابق و ویژگی‌های درخشانتری در مقایسه با سایرین برخوردار می‌باشند.

۱. بنا به تجویز ماده (۳۶) قانون اصلاحی مصوب ۱۳۸۷ با تصمیم هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی به دلیل لغو قلمی مواد (۲۱۵) الی (۲۲۲) شماره مواد (۲۲۳) تا آخر اصلاح گردید.

۲. به موجب ماده (۲۷) قانون اصلاحی مصوب ۱۳۸۷ ماده (۲۲۳) به شرح فوق اصلاح گردید.

در عین حال، تقویت نقش، ساختار و اختیارات احزاب و گروه‌های سیاسی در فرآیند انتخاب، زمانی تجسم‌بخش مردم‌سالاری واقعی خواهد بود که توأم با حفظ حقوق حقه احزاب و گروه‌های سیاسی اقلیت باشد. به این جهت، تأمل در گزینش نظام انتخاباتی از اهمیت بسزایی برخوردار است. در حقیقت، برگزاری انتخابات استانی در قالب رقابت گروهی و حزبی، زمانی معنادار، کارآ و اثربخش خواهد بود که توزیع کرسی‌های نمایندگی بر اساس میزان آراء کسب‌شده هر حزب در انتخابات باشد. بدین ترتیب، ضمن تأکید بر مفهوم اکثریت تناسبی، ترکیب و ساختار درونی مجلس، نمایانگر نسبت آرای خواهد بود که هر حزب در انتخابات کسب می‌کند.

از سوی دیگر، قانون اساسی، به منظور برنامه‌ریزی اجرایی در قالب تقسیمات کشوری و اداره امور محلی، تأسیس شوراهای اسلامی شهر و روستا و نیز شوراهای استان و شورای عالی استان‌ها را پیش‌بینی و مسئولان اجرایی را ملزم به رعایت تصمیمات آنها کرده است. با این حال، از آنجا که تاکنون ضمانت اجرای مناسبی برای تکلیف اخیر تعیین نشده، در عمل، بسیاری از تصمیمات شوراها در شهرستان‌ها و استان‌ها مورد توجه مقامات و مسئولان اجرایی قرار نگرفته و این امر، ضمن آنکه مشکلات عدیده‌ای را برای شوراها ایجاد کرده و اغلب تصمیمات آنها را بلا اثر گذاشته، زمینه ناکارآمدی آنها را نیز فراهم کرده است. همین امر موجب شده تا شهروندان در هر حوزه انتخابیه مجلس، در راستای رفع مسائل و مشکلات محلی، غالباً به جای رجوع به شوراها، مستقیماً به شخص نماینده منتخب خویش مراجعه کنند.

جمع معضلات مذکور، موجب شده که از یک سو، مجلس شورای اسلامی ضمن برخورداری از نقایص ساختاری و تشکیلاتی ناشی از نقش کم‌رنگ احزاب و گروه‌های سیاسی، از کارکرد ملی خود بازمانده و اغلب اوقات خویش را صرف رتق و فتق امور محلی کند و از سوی دیگر، شوراهای اسلامی نیز در دیدگاه افکار عمومی، به مثابه نهادهایی ناکارآمد شناسایی شده و تأثیرگذاری لازم را در تمثیت و اداره امور محلی مطابق ظرفیت‌های پیش‌بینی شده در قانون اساسی، نداشته باشند.

به منظور رفع این مشکلات، بازسازی جایگاه ملی مجلس بویژه در قالب مشارکت احزاب و گروه‌های سیاسی در فعالیت‌های پارلمانی و ارتقای کارآمدی شوراها از طریق اصلاح و تکمیل حدود صلاحیت‌ها و اختیارات آنها در اداره امور محلی، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسد.

در راستای تحقق این مهم، استانی شدن انتخابات مجلس شورای اسلامی در کنار تقویت نقش احزاب و گروه‌های سیاسی در رقابت‌های انتخاباتی و تغییر نظام انتخاباتی جاری مجلس به شکل نظام انتخاباتی اکثریتی تناسبی، مقارن با افزایش اختیارات شوراهای اسلامی در جهت رسیدگی به امور محلی، راهکار پیشنهادی مناسبی است که می‌تواند رافع معضلات کنونی مجلس شورای اسلامی، ضامن نیل به کارآمدی هرچه بیشتر آن و در عین حال، منجر به نیل به نظام انتخاباتی عادلانه و استفاده بهینه از ظرفیت‌های

پیش‌بینی شده برای شوراهای در قانون اساسی باشد. ضرورت انجام این مهم به دلیل اثرات مثبت ناشی از تصویب و اجرای این راهکار بر ارتقای وحدت و انسجام ملی و افزایش میزان مشارکت عمومی است.

از سال ۱۳۶۱ که اولین قانون شوراهای در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید تا سال ۱۳۷۵ که «قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» تصویب شد و از آن پس با تشکیل شوراهای شهر و روستا در سراسر کشور تاکنون، قوانین و مقررات ناظر به شوراهای بارها دچار تغییر و صلاح شد که البته روند این تغییرها اختیارات شوراهای را کاهش داد.

در قانون اساسی، شوراهای «از ارکان تصمیم‌گیری و اداره امور کشورند» (اصل (۷)) و فصل (هفتم) جداگانه‌ای نیز به آن اختصاص داده شده است. شوراهای از این نظر که در زمره ارکان تصمیم‌گیری هستند با قوه مقننه ارتباط تنگاتنگی دارند. چنان‌که در تبصره ماده (۱۲) قانون تشکیلات شوراهای اسلامی ۱۳۶۱ «مجلس شورای اسلامی در حکم مافوق شورای عالی استان‌ها می‌باشد». در بند «۱۵» ماده (۱۹) قانون یاد شده نیز در بیان وظایف و اختیارات کلی شوراهای شهر و روستا را موظف به «دادن گزارشات لازم و ارائه انتقادات و اشکالات مربوط به حوزه فعالیت خود به نماینده یا نمایندگان آن حوزه در مجلس شورای اسلامی» کرده است. مضافاً اینکه ماده (۵۱) این قانون نیز در راستای اصل یکصد و دوم (۱۰۲) قانون اساسی به نماینده شورای عالی اسلامی استان‌ها حق حضور در مجلس و دفاع از طرح‌های ارائه شده توسط شورای عالی استان‌ها را می‌بخشید.

اما مواد قانونی یاد شده در اصلاحات بعدی قانون حذف شد و جایگاه و نقش شوراهای در ارتباط با دو قوه مقننه و مجریه بسیار کمرنگ شد. با کاهش نقش تصمیم‌گیری شوراهای، نقش اجرایی و نظارتی آن نیز رنگ باخت و نتیجه این شد که شوراهای در قوانین و مقررات موجود به ارکانی اساساً و عمدتاً مشورتی بدل شد که نقش آن «تمرکززدایی» از اختیارات تصمیم‌گیری و اجرایی نهادهای مرکزی نبود، البته اهمیت سیاسی تشکیل شوراهای و مشارکت دادن مردم در برخی امور محلی و ملزم شدن مأموران دولت به رعایت تصمیمات آنها قابل انکار نیست، ولی این مشارکت‌ها به‌گونه‌ای نیست که ساختار اداری کشور به‌گونه‌ای عینی «نامتمرکز» شود.

نوعی تشابه ظاهری میان شوراهای به‌عنوان رکن تصمیم‌گیرنده محلی و مجلس شورای اسلامی به‌عنوان رکن قانونگذار ملی وجود دارد. اصولاً پارلمان‌ها دارای سه وظیفه شناخته شده‌اند: قانونگذاری، نظارتی، نمایندگی امور محلی (حوزه انتخابیه). از نظر قانونگذاری شوراهای به‌ویژه شورای شهر، چنان‌که گفته شد از وظایف و اختیاراتی برخوردارند که صورت تصویب‌نامه‌ای دارد و عمدتاً ناظر به فعالیت‌های شهرداری است، جز اختیار شورای عالی استان‌ها در ارائه طرح به مجلس شورای اسلامی که آن هم باید کاملاً در چارچوب اختیارات شوراهای باشد. از نظر نظارتی، شوراهای نظارتی بر ارکان اجرایی بجز

شهرداری ندارند. خدمت‌رسانی به امور محلی نیز یا به صورت فردی است یا گروهی که در هیچ‌کدام از این انواع خدمت‌رسانی‌ها اعضای شوراهای مختلف به دلیل نداشتن اهرم‌های مؤثر تصمیم‌گیری و اجرایی چه به صورت مستقل و چه در ارتباط با قوای مقننه و مجریه موفق نیستند، مگر با افزایش اختیارات شوراها در این دو سطح که در این صورت شوراها می‌توانند تا حدودی برخی از خواسته‌های محلی را به سمت خود سوق دهند و از مراجعات عمومی به نمایندگان مجلس بکاهند.

اما تشکیل انجمن‌ها و مجامع شهری تنها یکی از عوامل تأثیرگذار بر نمایندگی امور محلی است. عوامل فرهنگی و قومی و به‌ویژه سیستم انتخاباتی نیز در این زمینه بسیار مؤثر است. در نظام‌های انتخاباتی اکثریتی دارای حوزه‌های تک‌عضوی یا تک‌نام، شدت مراجعات و فشار بر نامزدها به مراتب بیشتر از سیستم‌های تناسبی دارای حوزه‌های انتخابی چند نام است که شیوه رأی‌دهی در آن لیستی است. در حوزه‌های تک‌نام، روابط چهره به چهره است و نامزدها شناخته شده و حال آنکه در سیستم‌های تناسبی، وسعت حوزه‌ها به علاوه شیوه رأی‌دهی که به صورت حزبی است از میزان توقعات محلی می‌کاهد.

با وجود این، تردیدی نیست که افزایش اختیارات مجامع و شوراهای محلی چه از نظر روانی و چه از نظر عینی می‌تواند تا حدودی از حجم خواسته‌ها و توقعات از قوا و نهادهای مرکزی اعم از مقننه و مجریه بکاهد. هر چند در مورد قوه مقننه انگیزه‌های شخصی نامزدهای نمایندگی مجلس در کسب پیروزی یا انتخاب مجدد به علاوه سیستم انتخاباتی و عوامل دیگری که دارای پیشینه تاریخی است، نمایندگان مجلس را همچنان به مهمترین مرجع مراجعات عمومی جهت خدمت‌رسانی به امور محلی تبدیل می‌کند.

باتوجه به توضیحات فوق طرح افزایش کارآمدی شوراهای اسلامی استان‌ها با هدف افزایش کارآمدی شورای استان و شورای عالی استان‌ها و تقویت رابطه شوراها با قوه مقننه و انتقال بخشی از وظایفی که عملاً بر دوش نمایندگان مجلس شورای اسلامی قرار گرفته است به شوراهای مذکور، تهیه شده است.

طرح افزایش کارآمدی شوراهای اسلامی استان‌ها

عنوان طرح:

موضوع طرح:

ماده (۱)

اعضای شورای استان از نمایندگان منتخب شوراهای اسلامی شهر و روستای شهرستان‌های تابعه هر استان متناسب با جمعیت آنها، انتخاب می‌گردند. هر شهرستان با جمعیت کمتر از ۲۵۰ هزار نفر یک نماینده و به ازای هر ۲۵۰ هزار نفر مازاد نیز یک نماینده افزوده می‌شود. تبصره «۱» - به شهرستان‌های بالای یک میلیون نفر جمعیت، به ازای هر ۵۰۰ هزار نفر مازاد یک نماینده اضافه خواهد شد و در هر حال از یک شهرستان بیش از هفت نماینده به شورای استان راه نمی‌یابد. تبصره «۲» - نمایندگان شورای استان با اکثریت مطلق آراء انتخاب می‌شوند. در صورت عدم احراز انتخابات در مرحله بعد با اکثریت نسبی برگزار می‌شود.

ماده (۲)

تعداد اعضای شورای استان حداقل ۹ نفر است. چنانچه یک استان کمتر از ۹ شهرستان داشته باشد و جمعیت شهرستانهای آن به گونه‌ای باشد که منجر به تشکیل شورای ۹ نفره نگردد، به ترتیب به شهرستانهای دارای جمعیت بیشتر تا رسیدن به حد مورد نظر یک نماینده اضافه می‌گردد. تبصره - در صورتی که استان فقط یک شهرستان داشته باشد اعضای شورای استان همان اعضای شورای شهرستان خواهند بود.

ماده (۳)

عضویت در شورای استان شغل محسوب می‌گردد. دولت مکلف است ردیف مستقلی در بودجه سالیانه کشور به شورای هر استان اختصاص دهد.

ماده (۴)

شورای اسلامی هر استان دارای یک دبیرخانه خواهد بود که زیر نظر رئیس شورای استان عهده‌دار مسائل اداری شورا و پیگیر مصوبات آن خواهد بود.

ماده (۵)

فرمانداران موظفند حداکثر دو ماه پس از تشکیل شوراهای اسلامی شهر و روستا، از کلیه اعضای منتخب شوراهای اسلامی شهر و روستای تابعه شهرستان، جهت برگزاری انتخابات اعضای شورای استان دعوت بعمل آورند. اعضای مذکور در اولین جلسه بر اساس مقررات این قانون، اعضای شورای استان را انتخاب خواهند کرد. تبصره «۱»- داوطلبان حضور در شورای استان باید یک ماه قبل از انتخابات، نامزدی خود را به فرمانداری ذیربط اعلام نمایند.

تبصره «۲»- هیات نظارت شهرستان ظرف یک هفته موظف به رسیدگی به صلاحیت‌های اختصاصی نامزدهای عضویت در شورای استان می‌باشد. داوطلبانی که صلاحیت آنها رد شده است می‌توانند ظرف ۳ روز به هیات نظارت استان شکایت نمایند. هیات نظارت استان مکلف است ظرف ۵ روز نظر قطعی خود را درباره صلاحیت این افراد اعلام نماید.

ماده (۶)

انتخابات اعضای شورای استان به شکل مخفی و با ورقه و در حضور فرماندار، رئیس دادگستری و رئیس هیات نظارت شهرستان و نماینده شهرستان در مجلس شورای اسلامی برگزار خواهد شد. تبصره - حضور دو سوم اعضای شوراهای اسلامی شهر و روستای شهرستان ذیربط جهت برگزاری انتخابات ضروری است و در صورت عدم احراز نصاب مذکور جلسه رأی‌گیری تجدید شده و در جلسه بعدی حضور بیش از نصف از اعضای شوراهای شهرستان برای انتخابات کافی است.

ماده (۷)

شرایط اختصاصی نامزدهای عضویت در شورای استان به شرح زیر است:

الف) حداقل سن ۳۰ سال تمام و حداکثر ۷۵ سال،

ب) دارا بودن حسن شهرت در حوزه انتخابیه،

ج) دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد یا معادل آن.

تبصره «۱»- مدرک تحصیلی کارشناسی یا معادل آن به شرط داشتن ۴ سال سابقه خدمت اجرایی در سطح کارشناسی و بالاتر در بخشهای خصوصی یا دولتی و یا ۴ سال سابقه فعالیت آموزشی و یا پژوهشی با تایید مراجع ذیربط می‌تواند جایگزین مدرک کارشناسی ارشد باشد.

تبصره «۲»- سابقه نمایندگی مجلس شورای اسلامی یا شورای اسلامی شهر و روستا مشروط به دارا بودن حداقل مدرک فوق دیپلم، برای شرکت در انتخابات شورای استان کافی است.

تشکیل جلسات شورای استان

ماده (۸)

جلسات شورای اسلامی استان، در محل شورا واقع در مرکز استان با حضور حداقل دو سوم اعضاء تشکیل می‌گردد و محل دیگری برای تشکیل جلسات رسمیت ندارد.

ماده (۹)

نخستین جلسه هر دوره شورا حداکثر پانزده روز پس از انتخاب دو سوم نمایندگان شوراهای شهرستانهای تابعه استان به دعوت مشترک استاندار و رئیس مجمع نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی تشکیل می‌شود و با حضور حداقل دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد و فعالیت آن تا پایان مدت چهارساله فعالیت شورای شهر و روستا ادامه می‌یابد.

تبصره - نمایندگان مجمع استان در مجلس شورای اسلامی در نخستین جلسه حضور خواهند یافت.

ماده (۱۰)

اعضای شورای استان در نخستین جلسه خود هیأت رئیسه موقت شامل رئیس، نایب رئیس و حداقل یک منشی و همچنین یک نفر را به عنوان سخنگو از بین اعضای شورا برای مدت یک ماه انتخاب می‌نمایند. تبصره - پس از یک ماه هیأت رئیسه دائم و نمایندگان شورا در شورای عالی استانها برای مدت دو سال انتخاب می‌گردند.

ماده (۱۱)

وظایف هیأت رئیسه شورا و نحوه اداره جلسه، رای گیری، بررسی پیشنهادات و مسایل مرتبط با آنها به موجب دستورالعملی تعیین می‌شود که به تصویب شورای عالی استانها می‌رسد.

ماده (۱۲)

هر عضو شورای استان می‌تواند از مقام خود استعفا دهد. پذیرش استعفا با تصویب اکثریت مطلق آرای حاضران در جلسه شورا می‌باشد.

ماده (۱۳)

رئیس شورا موظف است بلافاصله پس از قطعیت یافتن خروج عضو از شورای استان به دلایلی نظیر

استعفا، فوت، و سلب عضویت، مراتب را برای تعیین جانشین او به استانداری و شورای شهرستان مربوط به طور کتبی اعلام نماید.

ماده (۱۴)

جلسات عادی شورا حداقل هر هفته دو بار و به شکل علنی تشکیل خواهد شد. شورا می‌تواند جلسات فوق‌العاده نیز تشکیل دهد.

تبصره «۱» - جلسات فوق‌العاده شورا بنا به ضرورت و به درخواست استاندار یا رئیس مجمع نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی یا حداقل یک سوم اعضا یا هیأت رئیسه و با اعلام قبلی و دعوت رئیس تشکیل خواهد شد.

تبصره «۲» - جلسات شورا هر دو ماه یکبار با حضور نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی تشکیل می‌گردد.

ماده (۱۵)

دستگاههای اجرایی در زمان بررسی طرحها و پیشنهادات برای دفاع، حق حضور در جلسه شورا را بدون حق رای خواهند داشت.

وظایف و اختیارات

ماده (۱۶)

وظایف و اختیارات شورای استان عبارت است از:

۱. بررسی مسائل و مشکلات استان و ارائه پیشنهادهای لازم به منظور رفع تبعیض و توزیع عادلانه امکانات و منابع و جلب همکاری در تهیه برنامه‌های عمرانی و رفاهی استان و ارائه گزارش به شورای عالی استان‌ها و شورای برنامه‌ریزی استان.
- تبصره - پنج نفر از اعضای شورای استان با حق رأی و اظهار نظر در جلسه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان شرکت می‌کنند.
۲. نظارت بر حسن اجرای تصمیمات شورای عالی استان‌ها و نیز طرح‌های عمرانی استانی و ملی در محدوده استان و ارائه پیشنهاد در جهت بهبود امور به شورای برنامه‌ریزی و شورای عالی استان‌ها و دستگاه‌های ذیربط و مجمع نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی.
۳. نظارت بر عملکرد شوراهای فرودست.

تبصره - کلیه شوراهای بخش‌ها و شهرستانهای تابعه استان ملزم به ارائه گزارش عملکرد و نیز ارسال کلیه مصوبات خود به شورای استان می‌باشند. در صورت تخلف شوراهای تابعه استان از وظایف خویش، شورای استان موارد را کتباً تذکر داده و در صورت تکرار موارد را جهت بررسی به هیات حل اختلاف استان ارجاع می‌دهد.

۴. ارائه پیشنهادهای مربوط به بودجه‌های سالیانه و برنامه‌های کوتاه مدت و بلندمدت استان به شورای برنامه‌ریزی استان و مجمع نمایندگان استان.

۵. نظارت بر نحوه هزینه و توزیع بودجه استانی و اعلام تخلفات به دیوان محاسبات و مجمع نمایندگان استان به صورت مستند.

۶. نظارت بر عملکرد مدیران اجرایی استان و ارائه تذکر و یا طرح سوال از آنها.

تذکر و سوال:

الف) تذکر

ماده (۱۷)

هر عضو شورای استان می‌تواند به استاندار یا مدیران کل استان یا مدیران عامل شرکتهای دولتی و روسای سازمانهای دولتی درباره عملکرد آنان کتباً تذکر دهد. رئیس شورای استان تذکر را به مقام مربوطه ابلاغ کرده و خلاصه آن توسط یکی از اعضای هیات رئیسه در اولین جلسه شورا قرائت می‌شود. مدیر ذیربط موظف است پاسخ تذکرات اعضای شورای استان را کتباً به هیئت رئیسه شورا و تذکردهنده ارائه نماید.

ب) سوال:

ماده (۱۸)

- نحوه رسیدگی به سؤال از مسئولان استان به شرح ذیل خواهد بود:

۱. در صورتی که حداقل یک چهارم کل اعضا بخواهند درباره یکی از وظایف مدیران کل یا مدیران عامل شرکت های دولتی و روسای سازمانهای دولتی و یا یک سوم کل اعضا نسبت به عملکرد استاندار سؤال کنند، باید سؤال خود را امضاء و به رئیس شورا تسلیم نمایند. رئیس شورا موظف است بلافاصله موضوع را به اطلاع مقام مربوطه برساند.

۲. استاندار یا مدیر یا رئیس مربوطه ظرف ده روز پس از ابلاغ، موظف به حضور در جلسه عادی یا فوق‌العاده شورا و پاسخ به سؤال می‌باشد.

۳. چنانچه استاندار یا مدیر مربوطه از حضور استنکاف ورزیده یا پاسخ وی به تشخیص اکثریت اعضا

تبصره «۱» - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است یک نسخه از پیش‌نویس لوایح برنامه‌های توسعه و بودجه عمومی کشور و استان‌ها را پس از تهیه در اختیار شورای عالی استان‌ها قرار دهد. شورای عالی استان‌ها پیشنهادهای اصلاحی خود را در مورد برنامه و بودجه مذکور به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و مجلس شورای اسلامی اعلام خواهد کرد.

تبصره «۲» - شورای عالی استان‌ها موظف است طرح‌های تولیدی، صنعتی، کشاورزی، آموزشی، اداری، خدماتی و نظایر آن را که از سوی شوراهای استان به منظور جلوگیری از تبعیض و جلب همکاری و ایجاد هماهنگی میان استان‌ها رسیده، بررسی کرده و در صورت تأیید به‌عنوان طرح قانونی به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

تبصره «۳» - شورای عالی استان‌ها در تنظیم و تخصیص بودجه استان‌ها مشارکت دارد. دولت مکلف است نظرات پیشنهادی شورای عالی استان‌ها را درخصوص نیازمندی‌های اجتماعی، اقتصادی، رفاهی، عمرانی، بهداشتی و آموزشی استان‌ها جویا شود.

تبصره «۴» - شورای عالی استان‌ها می‌تواند به منظور جلوگیری از تبعیض و جلب همکاری و ایجاد هماهنگی میان استان‌ها، تغییر یا جابجایی بودجه استان‌ها را در چارچوب مقررات مربوطه پیشنهاد و نظرات خود را در موعد مناسب به دولت یا مجلس شورای اسلامی ارسال کند، دولت مکلف به بررسی پیشنهادها و در صورت عدم پذیرش ملزم به ارائه مستندات خود به شورای عالی استان‌هاست.

تبصره «۵» - شورای عالی استان‌ها در اجرای بودجه استانی نظارت داشته و دستگاه‌های مربوطه موظفند در صورت درخواست گزارش سالیانه بودجه را در اختیار شورای عالی استان‌ها قرار دهند.

تبصره «۶» - شورای عالی استان‌ها برحسب مورد می‌تواند موارد تخلف را به شورای استان مربوط جهت استفاده از اختیارات قانونی ارجاع دهد.

تبصره «۷» - جلسات عادی شورای عالی استان‌ها هر ماه یک بار و حداکثر به مدت سه روز تشکیل می‌شود. در موارد ضروری، شورا می‌تواند جلسات فوق‌العاده تشکیل دهد.

تبصره «۸» - کلیه شوراهای اسلامی کشور، موظف به اجرای مصوبات و تصمیمات شورای عالی استان‌ها هستند.

تبصره «۹» - نماینده شورای عالی استان‌ها حق حضور در مجلس و دفاع از طرح‌های پیشنهادی شورا را دارد.

ماده (۲۱)

رؤسای مؤسسات و سازمان‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی موظفند با درخواست شورای عالی استان‌ها که باید به صورت کتبی و با تعیین وقت قبلی و ذکر دستور دستور جلسه باشد، در جلسات آن شرکت نمایند.

قانع‌کننده نباشد مراتب طی نامه‌ای به وزیر مربوطه، شورای عالی استانها و نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی جهت اطلاع اعلام می‌گردد.

۴. چنانچه در هر دوره شورای استان، سه بار با رأی اکثریت اعضای حاضر، سؤالات اعضا از مسئولین مذکور وارد تشخیص داده شود یا مدیر مربوطه در جلسه حاضر نشود، موضوع به شکل مکتوب به اطلاع مجمع نمایندگان استان خواهد رسید.

در صورت تأیید مجمع نمایندگان استان، مراتب به وزیر ذی‌ربط جهت عزل مدیر ارجاع می‌شود. عدم اقدام وزیر موجب استیضاح او در مجلس مطابق اصل (۸۹) قانون اساسی می‌باشد.

ماده (۱۹)

در صورت عدم موافقت وزیر با عزل استاندار، با پیگیری رئیس مجمع نمایندگان استان، موضوع از طریق هیأت رئیسه مجلس به کمیسیون ذی‌ربط ارجاع می‌شود و در جلسه‌ای که با حضور رئیس و نواب رئیس کمیسیون، سه نماینده از شورای عالی استان‌ها، سه نماینده از نمایندگان استان و رئیس شورای استان و وزیر مربوط برگزار می‌شود، موضوع مورد بررسی قرار خواهد گرفت. در صورت تأیید اکثریت اعضای حاضر در جلسه بر عزل استاندار، وزیر موظف است ظرف ده روز پیگیری لازم جهت عزل استاندار به عمل آورد. عدم اقدام وزیر، موجب استیضاح وزیر خارج از نوبت، مطابق اصل ۸۹ قانون اساسی خواهد شد.

شورای عالی استانها

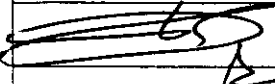

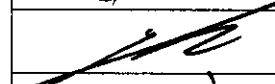

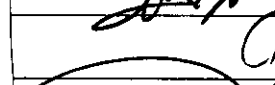
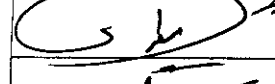

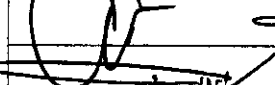
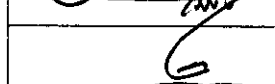

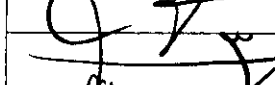
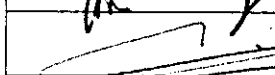

ماده (۲۰)

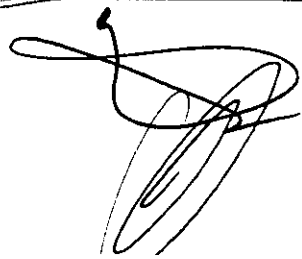
وظایف و اختیارات شورای عالی استان‌ها عبارت است از:

۱. بررسی پیشنهادهای واصله از طرف شوراهای استان‌ها و تعیین اولویت هر یک و ارجاع به مقامات اجرایی ذی‌ربط.
۲. اعلام نارسایی‌ها و اشکالات نهادها و سازمان‌های اجرایی در حدود اختیارات و وظایف شوراها به مسئولین مربوطه و پیگیری آنها.
۳. بررسی پیشنهادهای و ارائه آنها در قالب طرح به مجلس شورای اسلامی یا دولت.
۴. تصویب، اصلاح، متمیم و تفریغ بودجه دبیرخانه شورای عالی استان‌ها.
۵. تهیه آیین‌نامه نحوه هزینه بودجه شوراها و ابلاغ آن پس از تصویب هیئت وزیران به شوراها.
۶. برنامه‌ریزی به‌منظور آموزش و آشنایی اعضای شوراها با وظایف خویش از طریق برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت کاربردی در قالب امکانات موجود کشور.

اولین جلسه شورای عالی استانتها با دعوت رئیس یا یکی از نواب رئیس مجلس برگزار می شود.

اسامی و امضاء پیشنهاددهندگان*

ردیف	نام و نام خانوادگی	حوزه انتخابیه	امضاء
۱	مهر رهنما	ضاران و طرچه	
۲	امیر حسینی / صبی	سلاویه	
۳	حسین قاری	سیراز	
۴	سید علی کورانی	کاشان	
۵	کاظم جبرانی	سهرورد	
۶	حسین سیدی	پایتان و کتجد	
۷	غفور اسداللهی	تربجم و تیرید	
۸	علی معیری	حسین	
۹	حمیدرضا زاردر	رستاق	
۱۰	عی مطری	نران	
۱۱	جواد آرنجی	سسته کلا	
۱۲	کدیم عیانی	بوکان	
۱۳	صنعتی نایب	نرگان	
۱۴	ولی اسمعیلی	ری	
۱۵	سید هاشم لقمانی	فولادیس	
۱۶	ایکسر تالک	تاران و کتجد و کتجد	
۱۷	میرزا جعفر	نران	
۱۸	اسدوار صفائی	سیدان و کتجد و کتجد	
۱۹	رضا عیانی	تبریز - آذرشهر و کتجد	
۲۰	ملک پور	فراکورد	
۲۱	مصطفی کورانی	سهمان و کتجد و کتجد	
۲۲	رضا عیانی	کاشان	

سید کاظم رکنی
سار

۴۹ - مدرسین
 سبب جوهری

نژاد
 احوال

ردیف	نام و نام خانوادگی	حوزه انتخابیه	امضاء
۲۳	محمد کسری لاری	گنبد کاووس	
۲۴	هریر گلشن	اسلامبول	
۲۵	محمد رضا سجادیان	موقت رشت	
۲۶	کلیه شیب	تهران	
۲۷	عباس رحمانی	ایران کیمیا - تهران	
۲۸	مهری سادات	تهران	
۲۹	مجید فیضی	تهران	
۳۰	سید رضا سجادی	تهران	
۳۱	علی امیر زیدی	تهران	
۳۲	مهدی قربانی	تهران	
۳۳	زینب کور	تهران	
۳۴	علی کسری	تهران	
۳۵	عوضی مهری	تهران	

۵۴
 سید علی محمدی

۵۵
 سید علی محمدی

۵۶
 سید علی محمدی

* تقدیم طرحهای قانونی مستلزم امضاء حداقل پانزده نفر از نمایندگان می باشد

- ۳۶ - سید علی محمدی
- ۳۷ - سید علی محمدی
- ۳۸ - سید علی محمدی
- ۳۹ - محمد حیدر نوری
- ۴۰ - محمد کریم عابدی
- ۴۱ - محبت آه نوری
- ۴۲ - حسن زیدی
- ۴۳ - سید علی محمدی
- ۴۴ - محمد علی سجادی
- ۴۵ - علیرضا دهقان
- ۴۶ - سید علی محمدی

الدور
 لیدر عبود
 دکتر سید علی محمدی
 طبیب فرزاد سید علی محمدی
 اسلامبول - تهران
 تهران
 تهران